

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : 85593407/165.01
Konu : Doğrudan satış ve gümrük kıymeti

GENELGE
(2015/17)

Bilindiği üzere, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 24/1 maddesi; *“İthal eşyasının gümrük kıymeti, eşyanın satış bedelidir. Satış bedeli, Türkiye'ye ihraç amacıyla yapılan satışta 27 ve 28 inci maddelere göre gerekli düzeltmelerin de yapıldığı, fiilen ödenen veya ödenecek fiyattır...”*

4458 sayılı Gümrük Kanununun 24/1-c maddesi, *“Eşyanın alıcı tarafından tekrar satışı veya diğer herhangi bir şekilde elden çıkartılması ya da kullanımı sonucu doğan hasılanın bir bölümünün doğrudan veya dolaylı olarak satıcıya intikal etmesi halinde, ithal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına 27 nci madde hükümlerine göre ilave yapılabilirdir.”*

4458 sayılı Gümrük Kanunu 24/3-a, *“Fiilen ödenen veya ödenecek fiyat, ithal eşyası için alıcının, satıcıya veya satıcı yararına yaptığı veya yapması gereken ödemelerin toplamıdır. Bu fiyat, ithal eşyasının satış koşulu olarak, alıcının satıcıya veya satıcının bir yükümlülüğünü karşılamak üzere üçüncü bir kişiye yaptığı veya yapacağı tüm ödemeleri kapsar. Ödemeler, para transferi şeklinde olabileceği gibi, akreditif veya ciro edilebilir bir kıymetli evrak kullanılarak ya da doğrudan veya dolaylı yapılabilir.”* hükmünü amirdir.

4458 sayılı Kanununun 27/1-d maddesi uyarınca da; *“İthal eşyasının tekrar satışı veya diğer herhangi bir şekilde elden çıkartılması ya da kullanımı sonucu doğan hâsılanın, doğrudan veya dolaylı olarak satıcıya intikal eden kısmı.”* mezkur Kanunun 24 üncü maddesi hükümlerine göre gümrük kıymeti belirlenirken, ithal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına ilave edilmektedir.

Diğer taraftan, herhangi bir doğrudan satış şirketi tarafından istihdam edilsin ya da edilmesin satış temsilcisi, dağıtıcı, distribütör ve benzeri adlarla hareket edenlerin bir mal veya hizmeti kendi evlerinde ya da perakende satış yerleri kullanılmaksızın tüketicinin ev veya iş yaşantısını sürdürdüğü mekânlar

gibi iş yeri dışında, tek veya çok katmanlı satış yöntemleriyle tüketicilere sunulmasını öngören pazarlama sistemine "doğrudan satış" denilmektedir.

Doğrudan satışa konu eşyalar arasında; ev aletleri, kozmetik ürünleri, kişisel bakım ürünleri, ev bakım ürünleri ve sağlıklı yaşam ürünleri sayılabilir.

Doğrudan satış yönteminde, toplam satış hasılatının bir bölümü sistem gereği olarak satıcıya veya yurt dışındaki satıcıyla bağlantılı kişilere aktarılmakta, alıcının ithal ettiği eşyaların satış hasılatının bir bölümünün belirlenen şartlara göre yurtdışına gideceği bilinmekte ve ithalat birim fiyatları da buna göre belirlenmektedir. Bu ödemeler, hem satışın gerçekleştirildiği ülkedeki kişilere hem de başka ülkelerdeki kişilere yapılabilmektedir.

Bu itibarla, doğrudan satış yöntemiyle satılmak üzere ithal edilen eşyanın tekrar satışı dolayısıyla elde edilen hasılat üzerinden "bonus" veya benzer adlarla yurt dışına transfer edilen ve doğrudan veya dolaylı olarak satıcıya intikal eden ödemelerin yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde ithal eşyasının gümrük kıymetine dahil edilmesi gerekmektedir.

Söz konusu unsurların, Gümrük Yönetmeliğinin "İstisnai kıymetle beyan" başlıklı 53 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında beyan edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Neşet AKKOÇ
Bakan a.
Müsteşar V.